



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm III. Accepta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

- 1^o Intelligi debet hoc cap. in casu, si inter duos Clericos controversia sit, ad quem jus parochiæ pertineat, tum verò distinguendum, vel Titius qui possidebat parochiam, ei actualiter renuntiavit, abdicando statim à se possessionem, iuxta *l. Si quis vi. 17. §. Differetia. ff. De acquir. possess. vbi dicitur quod possessio recedit, ut quisque constituit nolle possidere, hoc enim casu, si renuntians postea eijciatur, non potest agere iudicio possessorio recuperandæ, quia non censetur amplius possedisse, ita colligitur ex textu, & docet *Innoc. hic in fine, & clarus in c. Cum super. n. 3. de Renuntiatione*. Vel spoliatio præcessit, & renuntiatio parochiæ secuta est, tunc vel in manus superioris, vel eius ad quem pertinet acceptare renuntiationem, hoc casu dicendum, quod agenti interdicto possessorio recuperandæ obstat exceptio renuntiationis factæ, ut colligitur ex *c. seq.* Ratio est, quia propter auctoritatem superioris aut iudicis, renuntiatio censetur facta sponte, non ob vim aut metum. *arg. l. Non est verisimile. 23. ff. Quod metus causa.* Consequenter renuntians non admittitur ad repetendam beneficii possessionem, cum ei obstat notorius defectus proprietatis. Vel renuntiatio post spoliationem facta fuit sine auctoritate, tunc spoliatus ante omnia restituendus est, non obstante exceptione secutæ renuntiationis, uti habetur apertè in hoc cap. Ratio adiungitur, quia talis renuntiatio censetur facta, non sponte, sed ob metum, ideòque rescindenda est iuxta *c. Cum super. 5. de Renuntiatione*. Accedit quòd ita renuntians non absolute amisit jus proprietatis, sed cum dependentia à superioris ratificatione. iuxta *c. Admonet. 4. de Renunt.* Ergo prius restitui debet, quàm de valore Renuntiationis agatur. Ceterùm si spoliatus in hoc casu, non tantùm juri beneficii renuntiet, sed etiam possessorio edicto, & quidem præsentibus amicis suis, seu cum talibus circumstantiis, ut absit præsumptio metus, iuxta *gl. in l. Transactionem. 35. C. de transactionibus*, tum obstat ei exceptio non agendi de spolio. Maximè si etiam juramentum adiectum sit promissioni seu renuntiationi;*

quandoquidem tale juramentum sine peccato feruari potest, consequenter debet. *c. 2. de pactis in 6. & docet Panormit. in fin. huius cap.* Videatur Flaminius Parisus. De resignatione beneficiorum. *l. 13. q. 5. m. 48. & seq.*

CAPITVLVM III.

Accepta.

PARAPHRASIS.

Publius Clericus questus est Alexandro III. quòd per vim Ecclesiã suã spoliatus esset, quamobrem Papa rescripsit, si ita se res haberet, ut Ecclesia restitueretur ei, sed adversarius se defendendo dixit, quòd frustra ei fieret restitutio, quandoquidem eoram Archiepiscopo Eboracensi Apostolicæ sedis Legato Curatus renuntiavit suo beneficio. hoc cognito rescripsit Alexander III. ad Iudices delegatos, si ipsis constiterit, quòd Publius Ecclesiam abiuravit, non coactus, sed sponte, ut ipsi perpetuum silentium imponant.

SUMMARIVM.

1. Non auditur Clericus spoliatus beneficio, contra spoliatorem, si sponte beneficio tali in manibus superioris resignavit, sine ante sine post spoliationem liberè renuntiaverit, nisi post renuntiationem factam longo adhuc tempore beneficium possedisset.
2. Beneficium legitime vacans, statim alteri conferri potest, eo etiam non vocato, qui adhuc possidet.
3. Si tamen de jure vacet beneficium priusquam tradatur alteri possessio, vocari debet qui defacto possidet, & causa cognosci, nisi manifestè iniustus possessor esset.
4. Si tamen per renuntiationem in manibus Superioris factam vacat beneficium, nihil necesse est vocari renuntiantem, si alteri sit possessio tradenda.
5. Nisi defacto post resignationem longiore adhuc tempore beneficium illud absque notoria iniustitia possedisset.
6. Aut in favorem alterius resignasset.

7. Neque tamē potest propriā auctoritate possessionem beneficij capere prouisus aut resignatarius, sed debet id fieri per executores saltem in casu, quo resignans v.g. beneficium adhuc per se vel per alium possidet, & nisi consuetudo aliud habeat.
8. Qui contulit beneficium, non potest semper possessori auferre etiam detentionem beneficij, nisi superior illius sit.

NOta. Spoliatus beneficio Ecclesiastico, si ei in manibus superioris non coactus sed sponte renuntiavit, non est audiendus, si possessorio recuperandæ agere velit. Ratio indicatur in textu, quia frustra traderetur ei possessio beneficij, ad quod constat eum jus nullum habere, ut dixi in c. 1. h. t. & procedit hæc ratio, siue renuntiatio antecesserit spoliationem, siue secuta sit. Advertit tamen Panormitanus *praced. n. 7.* Si post factam renuntiationem longo tempore manserit renuntians in possessione beneficij, & postea spoliatus fuerit, ante omnia restituendum fore, eod quod defectus juris ac tituli tā notorius non sit, quin potius præsumptio pro possessore pugnet, quod nisi ei jus aliquod competeret, tanto tempore à superiore toleratus non esset.

2 Quæritur. Si aliquis sponte renuntiavit in manibus eius, ad quem spectat renuntiationem accipere, num beneficium resignatum ei auferri possit. Resp. & Dico 1. Si beneficium quomodocunque vacet, siue de jure v.g. ob adeptionem alterius incompatibilis, siue per mortem, siue per liberam renuntiationem, statim conferri potest ab eo, ad quæ id spectat. hæc est communis, & constat ex c. *Licet 28. de Prabend. in 6. vbi gl. verb. Conferre* notat, si beneficium de jure vacet, v.g. ob adeptionem alterius curati, conferri illud posse etiã non vocato eo, qui adhuc possidet, idque multo magis sentiendum, si vacet per resignationem, ut infra patebit.

3 Dico II. Si beneficium de jure vacet, v.g. ob affectationem alterius incompatibilis, tū si possessio alteri prouiso tradenda sit, priuatus vocari debet à Collatore Ordinario, aut executore. v.g. Papali; ita habetur in cit.

c. *Licet. junct. gl. verb. Te non vocato.* vbi generatim loquitur, quod possessor beneficij, quamuis sine titulo possideat, remoueri non debeat, nisi prius vocatus, & cum causæ cognitione; quod etiam docet *Joan. Andr. cap. praced. n. 3. Panorm. h. n. 5. Flaminus, de Resignationibus. l. 9. c. 19. concl. 15.* Sed arbitror limitandum, nisi manifestum sit, quod possessori iniusto jus nullum competat, tum opus non est citatione aut causæ cognitione; nisi aperte habetur. c. *Quoniam. 10. de filiis Presbyterorum.*

Dico III. Si quis in manibus Ordinarij Collatoris beneficium resignauit, potest possessio alteri prouiso dari, etiam non vocato renuntiante. Ita *Innoc. in fine huius c. Panorm. cit. loco.* Quia hoc casu beneficium non tantum de jure vacat, sed etiam ex re ipsa & defecto, perinde ac si beneficiarius morte decessisset. *arg. c. 32. de Renunt. & c. Susceptus. 6. de Rescript. in 6.* Siquidem beneficiū sponte resignans in manibus Collatoris, nō tantum jus in illo amittit, sed etiã possessionem. *l. 3. §. in amittenda. ff. de acquirenda possess. & diximus supra, docetq; Panorm. in praced. c. n. 6. Flamin. l. 1. §. 5. n. 13.*

Excipe I. Quod post resignationem factam, in manu Collatoris possit nihilominus resignans de facto insistere possessioni, ita ut si aliquo tempore possederit, tanquam sibi jus competat, vocandus sit, antequam priuatur, ut notat *Flaminus Parisius n. 29.* dummodo notorium non sit, illum iniuste insistere.

Excipe II. Si quis beneficium resignauit non absolute sed in fauorem alterius coram Papa, tum nō ante censetur possessionem amisisse, quam conditiones ex parte Resignatarij, seu eius cui resignatio facta impletæ sint, quare ordinariē vocari debet resignans, si possessionem beneficij tradere cogendus sit, uti monet idem *Flaminus l. 34.*

Dico IV. Ipsemet Resignatarius aut Prouisus nō potest propriā auctoritate possessionem beneficij capere, si antecessor adhuc detineat, sed opus est executore. Ita *Joan. Andr. cap. praced. n. 7. Panorm. h. n. 6. Flamin. cit. §. 5. n. 30.* ubi ait, esse commu-

rem sententiam, quod Resignatarius sine executione possessionem beneficij capere non possit, dum alter detinet. Ceterum si is qui parochiam v.g. resignavit, absens sit, nec alium reliquerit qui suo nomine detineat, tum omnimodè censetur vacare, quare resignatarius prouisus possessionem intrare poterit, si consuetudo loci permittat, ut prouisus possessionem beneficij vacantis per se capere possit, nam multis locis consuetum est, ut Archidiaconus vel alius aliquem installat.

8 Dico 5. Si Collator non sit superior eius, qui beneficium resignavit, aut eo de iure privatus est, potest ille quidem conferre beneficium alteri, etiam non vocato priore beneficiario, ut dixi in 1. asserto; non potest tamen renitenti auferre possessionem aut detentionem, sed id per ordinatum eius superiorem impetrare debet, ita docet *Panorm. l. i. c. 8.* & bene probat, quia simplex Collator beneficij, non potest exercere actus iurisdictionis contentiosa, sed conferendo beneficium, censetur functus officio suo.

CAPITVLVM IV.

Audita.

PARAPHRASIS.

Cum Titus Clericus Alexandro III. conquestus esset de indebitis molestationibus, quas super Ecclesia sua, Humbertus alterius Ecclesie personatum habens inferret; Rescripsit Papa ad duos Episcopos, ut si ipsis collaret, quod Humbertus alterius Ecclesie personatum haberet, vel juramento affirmasset, se in posterum Tito super Ecclesia sua controuersiis non moturum, ipsum à molestia inferenda repellerent. Sed Humbertus ad Papam nuntium destinavit, qui proponeret, ipsum per violentiam Ecclesia spoliatum esse, quamobrem Papa alteras literas ad eosdem iudices scripsit; si ita res se haberet, ut testes super jurata renuntiatione post violentiam facta non reciperentur, sed probata violentiam, quod iustum est, decernerent, non obstantibus prioribus literis, ex parte Titii impetratis: imò si quidpiam ex eo tempore, quo Nuntius Romam versus iter ar-

ripuit, circa causae statum immutatum fuit, id non obstantibus primis literis rescindant. Interea verò cum hæc posteriores literae advenirent, iudices secuti priorum literarum formam, utrumque cognouerunt, & quod Humbertus personatum alterum possideret, & quod Ecclesie juratus renuntiasset, idèq; ei prohibuere, ne deinceps molestiam inferret; Denique verò toto hoc intellecto processu, tertio responso scribit idè Alexander III. quod non ita intellexerit, neque intelligi debuerit, quasi rescindi oporteret, quæ auctoritate primi rescripti legitime acta essent, sed si quæ per præsumptionem aut violentiam, quare mandat, ut si sententia ab illis lata sit, priusquam alterum rescriptum acceperunt, eam firmam manere, & si contra eam quidpiam statutum sit, id sublata appellatione revocari debeat, sin autè post alteras literas papales, sententia ab ipsis lata fuerit, eam non obstante, secundum tenorem eiusdem secundi rescripti appellatione remota procedant.

SUMMARIUM.

1. *Contra molestantem in causa beneficii agi potest interdicto uti possidetis. Si molestatio sit extra iudicialis, non autem si sit iudicialis: neq; in illo casu ad vincendum in possessorio plus probare debet possessor contra fatentem molestationem illatam, quam quod sibi pro illo possessorio competat.*
2. *Potest possessor in causa beneficii contra molestantem etiam agere negatoria in rem actione, qua tamen actio per exceptionem violentie spoliationis repelli potest.*
3. *Si iudex contra privilegium iudicii possessorij prius recipiat testes in petitorio, nihil reclamante spoliato, valet sententia lata in petitorio contra spoliatum: quamvis ex officio, vel ad instantiam etiam spoliati procedere adhuc possit, contra spoliatorem ad expensas saltem aut damna reparanda, vel actione iniuriarum propter iniustam vim.*
4. *Princeps rescribendo ut rescindantur, quæ acta aut mutata sunt in causa, non censetur intendere, ut legitime acta rescindantur, aut quæ juri alterius acquisita praeiudicant.*

Note